

Vally Voiculescu

de vorbă cu

Alecu Popovici

„Rolul anului“ ? Poate. Eliza din Joc de pisici a luat nota 10 la public, la critici... Vally Voiculescu, actrița bună în grad pentru excelente roluri de scurtă respirație, episodice, a devenit protagonistă. Spectatorii vin special să o vadă. Actrița a fost „avansată“ — (artistic vorbind).

Am întâlnit-o mai întâi și mai întâi, în vara anului 1944, în Alba Iulia. Bejenie, bombardamente. Făcea parte — era poate cea mai tinără — din trupa lui Victor Ion Popa, care juca, din aceleași cauze din care ne aflăm noi acolo ca spectatori, în orașele de pe Mureș. Un drac de fată, un omuleț „argint viu“, fără astimpăr în scenă, cu ochi mari, mirați, serioși, dar ascunzând parcă risul. O școlăriță dintr-o carte de Ionel Teodoreanu, pusă pe soții. Avea mare succes. Iată-mă față în față, azi, cu actrița la cumpăna unei jumătăți de veac, emoționată (ea, care, modestă, nu a fost prea des obiectul atenției jurnaliștilor), surizând amintirilor mai vechi și mai noi.

Acum doi ani și ceva, îi aduceam la Edinburgh un ziar proaspăt apărut, în care se afla o cronică la D-ale carnavalului. Era comparată cu Anna Magnani. — „Am pierdut ziarul, îmi mărturisesc. L-am împrumutat unui coleg de-al dumneavoastră pentru o zi, și au trecut doi ani. Dacă cîtește aceste rînduri...“.

...Așa încep amintirile...

— Deci, vrei să-mi povestești puțin despre duminicăvoastră?

— Mă numesc Valeria Voicu — particula mușatesciană mi-am adăugat-o ca un titlu de noblete, ulterior. Tata, moldovean, mama, munteancă, eu am venit pe lume la București. Părinții erau de profesie muncitori. Am urmat liceul, jucam și teatru cu amatorii: primul rol — Cetățeanul turmentat. Mi se spunea, pentru isprăvile mele artistice, „calul năzdrăvan”. Profesoara de latină mă încuraja să iau drumul artei... Încă din timpul liceului (cu dispensă) am intrat la Conservator. Profesorii: Marietta Sadova, Ion Sirbu, Victor Ion Popa — eu care am absolvit în 1944. Încă din Conservator, Victor Ion Popa m-a angajat la teatrul lui. Primul rol: în comedia bulgărească *Milionarii* — cu Ion Manta, Nelly Nicolau, Victor Ion Popa, care iubea mult teatrul pentru copii, mi-a dat să joc și destui... băieți: de la Puck la Spiridon.

— Sînt interesat, vă place teatrul pentru copii?

— Enorm! Îi prețuiesc valoarea educativă, estetică. Ce bine ar fi dacă fiecare teatru ar juca anual cîte o piesă pentru copii, cu actori buni, cu o montare deosebită. Îmi mai amintesc succesele de odinioară: *Morovească*, *Gicerele* și *Jurnica* etc.

— Colaborarea cu Victor Ion Popa v-a marcat debutul, și-a pus amprenta asupra personalității duminicăvoastră actricești?

— Foarte mult. Avea un fel unic de a lucra cu actorii. Fără a interveni brutal în personalitatea fiecăruia (avea un fler teribil în descoperirea talentelor), lăsa actorii să-și găsească ei căile de dezvoltare, dădea cale liberă fanteziei, intervenea numai acolo unde trebuie, ca un șlefuitor de pietre prețioase. Am jucat numeroase roluri aici — printre ele: Agnès din *Școala femeilor*.

— Și „Municipalul”?

— În 1945, marele Ion Manolescu m-a angajat la Teatrul Municipal unde era director. De fapt a fost o întîmplare: dădeam replica (în *Pygmalion*) unui coleg care dorea să se angajeze. Și am fost luată cu puțin la urmă. De astă dată, aici, am debutat într-o piesă maghiară: *Debit special*. Roluri în: *Cadavrul viu*, *Sărutul în fața oglinzii*... Eram pe post de... ingenuă, cu aplicații speciale pentru melodramă. M-a chemat apoi Sică Alexandrescu. Am jucat un an la Teatrul Comediei, apoi la Teatrul Mic condus de Eugenia Zaharia. Perioada teatrelor particulare s-a încheiat în 1948. Și... am plecat la Brașov.

Un hobby: suveniruri din călătoriile de peste hotare

— Ce au însemnat pentru dumneavoastră cei zece, căci zece ani au fost, de teatru brașovean ?

— Am colaborat mult cu prea tânăr dispărutul Puiu Maximilian. La Brașov era o viață culturală bogată : teatru, un viu și activ cenuclu literar (animator Vanea Gherghinescu). Jucam, noi toți, un teatru serios, bun. Premiere numeroase, roluri diverse, căpătăm rutină, siguranță, începeam să stăpânim meseria. Am jucat de la *Mascarada* la *Nota zero la purtare*. Rețineți ca o curiozitate : în *O noapte furtunoasă* am interpretat-o și pe Zița și pe... Spiridon (reminiscență a travesti-urilor de odinioară). Tot la Brașov, m-am căsătorit cu partenerul meu de viață și scenă : Marius Pepino.

— Ne apropiem de întâlnirea cu Teatrul „Bulandra” ?

— Exact. Lăucia Sturdza Bulandra m-a văzut în *Mascarada* și m-a poftit să fac parte din strălucitul său colectiv.

— Ați avut repede succes ?

— Nu ! Erau unii care-și mai aminteau de actrița de acum 10 ani. Fenomenul de distanțare (pentru actorii din provincie) față de Capitală nu are același efect ca în teatrul lui Brecht. Nu te apropie, te îndepărtează de centrul atenției teatrale. Cariera mea teatrală a fost, dealtfel, marea de accidente. Nu vă speriați, accidente favorabile. De pildă, la re-debutul meu bucureștean, fusese distribuită în *Recolta de aur*. Maestrul Baranga voia, în rol, o bătrână autentică, o artistă emerită. „Eu am vrut să-ți dau un autentic talent“, i-a replicat doamna Bulandra. Și m-a distribuit în... *Mamouret*. Am avut succes ! Apoi, s-a pensionat Leny Caler și am intrat eu în *Trei generații*. A ieșit bine. Mereu accidente : o actriță refuza un rol, alta se îmbolnăvea, eu luam rolul. Mic sau mare, imi era egal : voiam să le fac eu mari pe toate. De fapt, după 10 ani, o luam de la început... Și nu mai eram tânără... aveam o vîrstă ! Tot doamna Bulandra, m-a distribuit în *Un strugure în soare*, un rol dramatic. Dar au trecut mulți ani pînă cînd Liviu Ciulei m-a ales să joc o vrăjitoare în *Macbeth*. Am jucat mult la „Bulandra“, în multe piese originale, printre care și în cele ale lui Teodor Mazilu.

— Și a venit „explozia“ cu Joc de pisici ?

— Tot datorită unui accident : piesa se afla la noi în teatru, de cîțiva ani ; era destinată unei alte actrițe, care n-a mai vrut rolul. www.cimec.ro

La Brașov : Nota zero la purtare

Un personaj mai puțin obișnuit : o cochetă în Nu sînt turnul Eiffel

Un rol de succes în teatrul lui Teodor Mazilu

Ultimul șlagăr: Joe de pisici

E un personaj uimitor de complex, textul e aproape un uriaș monolog. M-am ajutat cu propriile mele arme. Studiez mult, sînt foarte scrioasă în muncă și în tot ce fac. Ce e drept, am avut mereu și un dram de noroc. Cînd capăt un rol, totdeauna această întîlnire mă sperie. Apoi... Lucrez bine cu un regizor, vreau să ascult... dacă sînt convinsă că are dreptate.

— *La televizor apăreți frecvent, chiar ascără v-am văzut într-o scenetă pirpirie, pe care ați salvat-o de la înec cu personalitatea dumneavoastră; dar de ce nu jucați și în filme?*

— ...Am ajuns să spun că nu-mi place! Mi-e teamă de un lucru pe care nu-l știu bine. Da, la televiziune am jucat în roluri nu prea importante... Dar televiziunea îți dă „aura” publicitară. Or, publicul vrea să vadă pe scenă ori un om frumos (nu e cazul meu) ori o vedetă, pe care a mai văzut-o. Și televiziunea... Vreau, ca actriță, să fiu veșnic nouă. Ca spectatorii să exclame: „Ia te uită la ea!” ...și să nu spună: „tot aici e!” ...Niciodată n-am jucat pe scenă — cum se spune — la „capul meu” — ci m-am dus eu către rol, de la datele fizionomiei la stările sufletești. Mi-am dat seama că sînt o actriță pe care poate nu o ții minte imediat, de aceea m-am îndrjit. Și azi cred că sînt o actriță utilă.

— *Sînteți o actriță mulțumită?*

— Într-un fel... Speram însă să fac o carieră strălucită la începutul vieții și nu... Se pare că a fost dat să fie invers. Am dăruit teatrului toată energia și toată viața mea. Și dacă n-aș fi făcut teatru? Nu zîmbiți, aș fi încercat baletul!

— *Sînteți o actriță „tipică” pentru Teatrul „Bulandra”?*

— Da. Acest teatru are, neîndoios, o personalitate a sa. Aici s-a făcut, în timp, o deosebită acumulare de valori. Avem actori buni și mulți: acesta e blazonul colectivului. De aceea, multe talente sînt chemate să joace roluri chiar mici... Poate din această cauză, nu toți actorii cu cea mai mare vogă sînt și cei mai talentați, și invers. (Aceasta, și în alte locuri). Să vă dau exemplul unui talent, fără mare „publicitate”: Petre Gheorghiu.

La noi există o stare permanentă de emulație, un spirit colectiv care dovedește limpede că teatrul, azi, nu se mai face doar cu una-două vedete.

— *Și viața personală?*

— Cînd ambii soți sînt actori, unul, vrînd-nevrînd, se sacrifică pentru a-l sprijini pe celălalt... Soțul meu a luptat totdeauna pentru mine! Iubesc gospodăria și mai ales turismul. Cum vine vara, ne încărcăm tot calabalicul în automobil și ne așezăm cortul din Peninsula Peloponez pînă în cea Iberică!...